

P.C. HOOFDSTRAAT DE DUURSTE STRAAT VAN N

Een simpele rok kost er al gauw een minimum-maandloon. Langs de weg staan Ferrari's en Porsches dubbel geparkeerd. Dure vrouwen en scherp in het pak zittende heren doen er hun inkopen. Zonder geld, want: All credit-cards accepted. Gelunched wordt er met champagne en zalm. Bekende Nederlanders zie je er nog vaker dan op de buis. Maar Jan Modaal komt er ook. Om te kijken. Een portret van de duurste winkelstraat van Nederland: "Het wordt hier steeds meer Dynasty."

Door: Igor Znidarsic

Terwijl het gewone volk van Nederland zich doorgaans in het plaatselijke winkelcentrum in de kleren steekt, schaffen de Nederlanders die niet op een nulletje meer of minder hoeven te kijken, hun garderobe het liefst aan in de Amsterdamse Pieter Cornelisz Hooftstraat. Want je

kunt hier niet alleen het laatste ontwerp van pakweg J.P. Gaultier Junior kopen, maar bij het pak ook meteen een passend paar schoenen vinden, bijvoorbeeld bij Stephane Kélian, en die outfit kun je een winkel verder weer completeren met een shirt van Matsuda of van

Van Gils. Zoals de sex-middenstand zich heeft geconcentreerd op en rond de Wallen, zo hebben de haute couture-winkeliers de P.C. Hooftstraat tot hun territorium gemaakt. Steeds meer oude winkels hebben de afgelopen jaren plaats moeten maken voor wéér een dure modezaak. Wat

NEDERLAND

BEKENDE NEDERLANDERS ZIE JE ER VAKER DAN OP DE BUIS, MAAR JAN MODAAL KOMT ER OOK. (OM TE KIJKEN.)

de Kalverstraat zo'n vijftien jaar geleden was, dat is de P.C. Hooftstraat nu: een winkelstraat van internationale allure. Wie tegenwoordig als verkoper van kleding-op-niveau serieus genomen wil worden, is dan ook bijna gedwongen een zaak te openen, zo niet in, dan toch wel

in de buurt van de straat. Menige zaak in de P.C. Hooftstraat rekent leden van het koninklijk huis tot de vaste klanten. Edgar Vos bijvoorbeeld levert al twintig jaar aan de prinsessen. "Nee, niet aan de koningin," vertelt hij. "Die zit verderop bij Thérésia." Edgar Vos vestigde zich 27 jaar geleden in de straat: "Leeser zat er toen ook al. Dat was toen een couturizaak van een oude dame die een zeer goede naam had.

Wij zaten hier dus met z'n tweeën, als het grote modegebeuren, en dat is misschien de oorzaak geweest van die grote trek naar de P.C. Hooftstraat, de anderen werden door ons aange trokken. Wij waren zo'n beetje de voorlopers, en op een gegeven moment, zo'n tien jaar geleden, trok alles wat couturier was hier naartoe. Dick Holthaus, Frans Molenaar, Max Heymans." Ook niet-kledingzaken die op een bovenmodaal publiek mikken vestigen zich steeds vaker in de P.C. Hooftstraat, gelegen in de al van oudsher door de betere standen opgeëiste buurt tussen het Rijksmuseum en het Vondelpark. Focke & Meltzer bijvoorbeeld, gespecialiseerd in kristal en porselein, zit nu, na heel lang op het Rokin en in de Kalverstraat te hebben gezeten, alleen nog in de P.C. Hooftstraat. De bedrijfsleider legt uit waarom: "Wij zagen de Kalverstraat zo'n vijf jaar geleden duidelijk achteruit gaan. Er kwam minder publiek. En op een bepaald moment praat je dan met kennissen, met zakenmensen. Die zeggen allemaal: "Die PC wordt het hélemaal." Wij begonnen hier

toen met een tweede vestiging, zoals veel andere winkeliers uit de Kalverstraat. Die trek naar de P.C. Hooftstraat hebben wij er dus zelf in gebracht. Je gaat iets nieuws opbouwen, neemt andere winkeliers mee en dat ontwikkelt zich dan verder. Wij zagen in de P.C. Hooftstraat gewoon een geschikte plek om opnieuw te beginnen. Er waren geen parkeerproblemen, mensen konden hun auto hier makkelijker kwijt dan in het centrum, en het koopkrachtige publiek zat toch meer in Zuid. Dat de Kalverstraat achteruit ging is wel gebleken. We hebben onze vestiging waar we al sinds 1823 zaten moeten sluiten. Het ging gewoon niet meer."

POOIERS

Door de vele gerenommeerde kledingzaken is het niet verwonderlijk dat de straat een grote aantrekkingskracht heeft op de "upper class vrouw." Al in de ochtend bezetten dan ook de eerste Ford Fiesta's en andere boodschappenwagens de parkeer ruimte in en rondom de P.C. Hooftstraat. De dames (het gebruinde type, met het door gaans blonde of zwarte haar in een paardestaart strak naar achteren) gaan meestal eerst een kopje koffie drinken. Als het weer het toelaat op het terrasje van Caffé Fiorito, anders in coffeeshop Patricia, die iets boven straatniveau ligt, waardoor je er zo leuk over de straat uit kunt kijken als je bij het raam zit. De serveersters zijn er altijd langgerokt, en overvallen je niet met de ordinaire vraag "Kan ik u helpen?", maar houden zich aan de etiquette en vragen beleefd: "Wilt

P.C. HOOFT:

u de menukaart zien?" Het is donderdagochtend elf uur. De twee dames van rond de veertig die net aan het raam hebben plaatsgenomen willen dat wel. Na een uitgebreide inspectie van de kaart die uiteraard ook pastrami en zalm bevat, luidt de bestelling: "Tosti met salami en kaas. Maar dan echt een dunne tosti!" Er volgen precieze aanwijzingen voor de kok. De dames dragen respectievelijk een lange rok en mantelpak. De kleuren zijn neutraal. De rike look kent nu eenmaal weinig extravagantie. Niet apart, maar keurig is het sleutelwoord. Ze werken de brunch met mes en vork naar binnen. De momenten dat de mond niet vol is worden gebruikt voor conversatie. De echtgenoot van het mantelpakje blijkt in Washington te zitten. Voor zaken. Een probleem waar de vrouw uit de hogere kringen vaak mee wordt geconfronteerd. Een dikwijls toegepaste remedie om de aldus ontstane verveling te verdrijven, is een dagje winkelen. In de P.C. met een lotgenote! Vandaar dat veel dames getweeën in de straat verschijnen. Er volgt een korte stilte. De lange rok staart uit het raam, zegt dan na een lange en diepe zucht: "Ik heb zo'n zin om een nieuw geurtje te kopen." In de lingeriezaak even verderop is ondertussen een goed gebruikte blondine met een grote zonnebril op, naarstig op zoek naar wat luchtige nachtkleding. Zonder kant, want dat zie je al zoveel de laatste tijd! En het draagt bovendien niet lekker in de tropen, waar ze officieel woont. Ze komt er trouwens net vandaan, van Barbados. Ja, behoorlijk last van Jet-lag. Veel meer dan gewoonlijk. "Waarom maak je dan geen stop?" vraagt de verkoopster. "Even een hotel pakken bij de tussenlanding, en goed uitrusten." Maar de blondine had daar geen tijd voor. Ze heeft intussen een leuk peignoirtje gezien, maar besluit toch nog even verder te kijken. Ze steekt

Edgar Vos: één van de pioniers

de straat over en verdwijnt in een andere lingeriezaak. Verderop in Bar Bodega Hoffman zitten twee oudere dames gebogen over vakantiefolders die ze gehaald hebben bij reisbureau Marysol. Zo te zien wordt het Wenen. Een tafel verder schudden twee netgepakte heren elkaar de hand. Als alles goed gaat zijn ze straks een lucratieve deal rijker. Buiten loopt Monique van de Ven met haar moeder voorbij. Bekende Nederlanders worden in de P.C. Hooftstraat wel vaker gezien. Een verkoopster van Boa Boa noemt voor de vuist weg een paar namen: "Renée Soutendijk, Rob de Nijs, Linda de Mol." Zelf zagen wij er niemand minder dan Freddy Heineken, die met gevolg net 'Patricia' verliet. Maar het publiek dat in de P.C. Hooftstraat komt wordt niet alleen gevormd door kooplustige dames en bekende Nederlanders. De nouveau riche bestaat voor een niet onaanzienlijk deel ook uit mensen die, zacht uitgedrukt, niet helemaal legaal aan hun liquide middelen zijn gekomen. Iemand die het P.C. publiek goed heeft bestudeerd is Willem, een leraar Nederlands die samen met Anke,

die celliste is, al twintig jaar in de straat woont: "Iedereen zegt altijd: 'Wonen jullie in de P.C. Hooftstraat? Goh, wat sjiek.' Maar ik weet niet of het zo sjiek is. Ik ga zelf 's zaterdags nooit de

straat in. Wat moet ik tussen pooiers en hoeren? Ja, dat is mijn kwalificatie van het publiek. Ik zou ook kunnen zeggen: mensen die heel veel geld hebben verdiend in een vreemde sector.

DE DUURSTE STRAAT VAN NEDERLAND

Leeser: Het langste gevestigd

Ik heb vroeger een tijd gehad dat ik in Amsterdam overal uitging, de cafés rond de Nieuwmarkt en de cafés op de Zeedijk. Dat was in een tijd dat het nog kon, dat je daar nog gewoon kwám. En de mensen die je daar allemaal tegenkwam, die lopen nu hier. Ik zie ze en ik hoor ze. De Haring Arie's zeg maar, dat type mens. De jongens die het gemaakt hebben. Ze komen naar de P.C. Hooftstraat om het geld er doorheen te jagen, maar ook om

elkaar te ontmoeten. Je ziet ze in die coffeeshops. En in die parvenu-achtige restaurants. Champagne met zalm, dat werk. Ik moest laatst toevallig in een winkel zijn, en ik hoor zo'n man tegen zijn dochter van zestien die een truitje wil kopen zeggen, in het platste Amsterdams: "Na ja, kèk, as je nou gesezt hat ses meier, okee, maar nege meier, dat gaat me wat te hoog." Dat bedoel ik nou. Dát zijn de mensen die naar de sjiekste straat

van Amsterdam gaan, Althans, de straat waar je de duurste kleren, de duurste spullen kunt krijgen, die in zo'n pak van Armani lopen, omdat 't erbij hoort, dat merkje. En als de heren het niet doen, dan doen de dames het wel. Die mensen hebben geld, en dat moeten ze kwijt, ook omdat het vaak zwart geld is. En ze willen zich een status bezorgen met die dure merkkleding. Ik denk dat, als je bij de politie zit, het een

verplichting is om hier rond te lopen. Of bij de Fiod. Want waar komen al die dure wagens vandaan?

Dat publiek zie ik hier overigens voornamelijk op zaterdag. Die hebben door de week geen tijd."

TOPMODEL

Het doordeweekse publiek bestaat grotendeels uit yuppies, het trendgevoelige volkje, en natuurlijk de zonnebank- of vakantiebruine dames. Allemaal hebben ze één ding gemeen: ze komen naar de P.C. Hooftstraat om gezien te worden. De tijd dat een mens zijn identiteit gewoon aan zichzelf ontleende is al lang voorbij. Tegenwoordig bepaalt je consumptiegedrag je identiteit, en de gelegenheden die je frequenteert. Kortom: je lifestyle. Het Concertgebouw bezoeken, op terrasjes van cafés als Luxembourg en Hoppe zitten, winkelen in de PC, dat is de lifestyle van de High Society. En wie ook tot die elite wil behoren, doet gewoon precies hetzelfde. Zo tegen enen verschijnen de eerste volle tassen in de straat. Geen slappe plastic tasjes wel te verstaan, maar grote stevige tassen met het opschrift McGregor of Society Shop, het ene nog fraaiere vormgegeven dat het andere. De tassen bevatten vanzelfsprekend vooral kleding en schoenen. Bijvoorbeeld een bloes van Mulberry à f 259,- of een handgeborduurd zijden hemd à f 995,- of schoenen van Stephane Kélian (voor f 649,- heb je al een leuk paar), of misschien wel die -overigens heel mooie- rok van Angelo Tarlazzi van ruim 1500 gulden, die we zagen bij Leeser. Maar je kunt in de P.C. Hooftstraat ook allerlei andere artikelen aanschaffen, variërend van juwelen en parfum tot antiek. Om maar wat te noemen: een paraplu van honderd piek, een agenda van tegen de vijfhonderd gulden, of een braad-

P.C. HOOFSTRAAT:

pan van Evatrio à f 99,50. Ook kun je er je CD verzameling aanvullen, bij Richter. Je moet dan wel van Schubert en Haydn houden, want naar werk van Madonna of Koos Alberts zul je er tevergeefs zoeken.

Aan het einde van de middag zie je er ook heren, die snel nog even iets aanschaffen voor het belangrijke diner vanavond. Of ze hebben iets goed te maken bij hun vrouw of vriendin en kopen iets voor haar, dat kan ook. Tegen sluitingstijd is de straat opeens uitgestorven, op een mager topmodel na, dat haastig van de ene boutique naar de andere fladdert. Zo iets als etens-tijd kent een topmodel namelijk niet.

De rolluiken zakken ratelend over de etalages.

Behalve donderdags. Dan leeft de straat 's avonds weer op. Nu echter geen dames die paarsgewijs de afwezigheid van hun echtgenoten compenseren met winkelen, maar veel stellen. Mannen die hun vrouw, dan wel minnares verwennen met een avondtoilet, en zich door haar meteen ook een nieuw paar schoenen laten uitzoeken. Nu ook geen boodschappenwagens, maar BMW's van het imposante type 735i, Mercedesen, opvallend veel Saabs, en een hele rits Porsches. De combinatie oudere man met jonge blondine is niet zeldzaam.

De credit card is in de P.C. Hoofstraat een heel veel gebruikt betaalmiddel. Toch is het niet alleen bovenmodaal wat er komt. Vooral op zaterdag is het publiek zeer gevarieerd. Het 'gewone' volk beperkt zich voornamelijk tot kijken. Want om in de P.C. Hoofstraat regelmatig je boodschappen te kunnen doen moet je wel ècht tot de High Society behoren. Lifestyle alleen is niet voldoende.

De verkoopster van Boa Boa: "Mijn ervaring is dat er van alles komt in de P.C. Hoofstraat. Jong en oud, mensen met geld en mensen met minder geld. Nu is

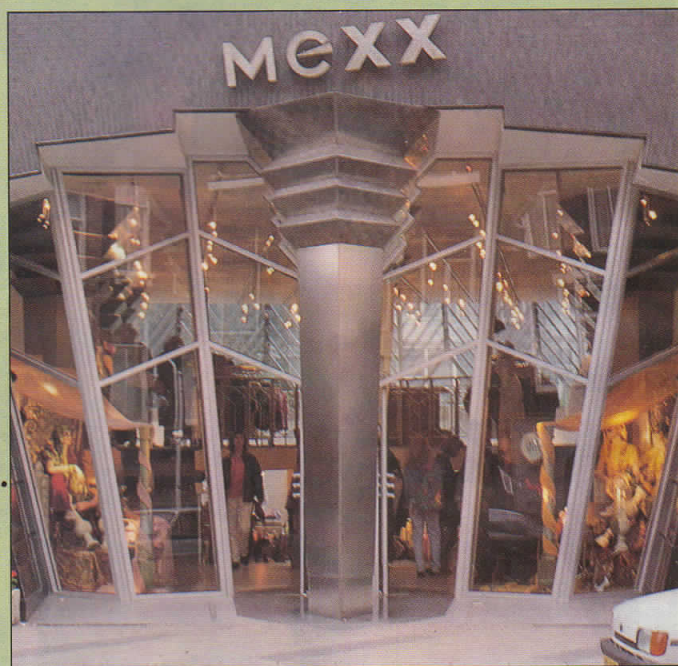

De fraaie etalage van Mexx

dit een zaak waar de prijzen niet zo hoog liggen, net als bij Amici of Coolcat. Deze zaken zijn voor de gemiddelde Nederlander betaalbaar. Maar de meeste andere zaken niet. Daar komen echt alleen mensen met geld. Wat de klanten betreft heb je heel makkelijke mensen, maar ook vreselijke types. Die dames met wat meer geld, die zijn soms heel moeilijk. Proberen van alles in de paskamer, en hangen dan alles weer terug en gaan weer verder kijken. Je hebt er ook types bij die alleen maar doen alsof ze veel geld hebben. Die kopen nooit wat."

LEGE ACCU

De glitter en de glamour van de duurste winkelstraat van Nederland heeft ook een schaduwzijde. De bewoners ondervinden veel overlast van de oprukkende middenstand. Onder het PC-publiek zijn veel mensen die, gewend aan de luxe van een voermiddel, lopen zoveel mogelijk willen vermijden, en die geen zin hebben om in de omliggende straten een parkeerplaats te gaan zoeken. Om die reden

wordt er in de straat heel veel dubbel geparkeerd. Ook de winkeliers zelf parkeren hun wagens niet zelden op de rijweg. Gevolg: het gebeurt regelmatig dat een bewoner 's ochtends niet weg kan rijden, waardoor hij te laat op zijn werk komt. Het dubbel parkeren zorgt ook voor veel geluidsoverlast. Als iemand met zijn auto klem zit staat hij vaak tien minuten aan één stuk door te toeteren. Onlangs heeft iemand zelfs een half uur zijn claxon laten loeien, vertelt een bewoner. Toen hij eindelijk weg

wilde rijden was zijn accu leeg... Eveneens voor geluidsoverlast zorgen de vele alarmsystemen. Het komt geregeld voor dat midden in de nacht een alarm afgaat. In de meeste gevallen overigens per ongeluk, als iemand bijvoorbeeld zijn fiets te hard tegen een etalage heeft gezet. Rien de Reede, die al twintig jaar midden in de straat woont, tracht deze verstoringen van zijn nachtrust te bestrijden door iedere keer de bewuste winkeleigenaar dan ook maar uit zijn bed te bellen, en hem te verzoe-

DE DUURSTE STRAAT VAN NEDERLAND

ken het alarm stop te zetten. Nog een voorbeeld van de overlast die de middenstand -in dit geval indirect- de bewoners bezorgt. De huizen op nummers 118 en 120 werden een paar jaar geleden gesloopt. Uit de bouwput verrees het pand waarin nu kledingzaak Mexx zit (boven zijn huurwoningen). Volgens Rien de Reede, die een paar huizen van het pand vandaan woont, hebben de bouwactiviteiten, vooral het heien, schade toegebracht aan de omliggende huizen. Bij hemzelf kwam de schoorsteen van de wand, de ramen gingen verzakken, en het stucwerk scheurde. De opknappbeurt, inclusief nieuwe ramen, kostte hem 46.000 gulden. "We hebben met een aantal bewoners bekeken of het mogelijk was de schade vergoed te krijgen. Je hebt daarvoor bouwkundig gespecialiseerde advocaten nodig, die zo'n 350 gulden per uur kosten. Ze zeiden allemaal dat we weinig kans

maakten, en dat zo'n proces zich eindeloos kan voortslepen. Je hebt harde bewijzen nodig, en het schijnt heel moeilijk te bewijzen te zijn dat de schade expliciet door het heien is ontstaan en niet bijvoorbeeld door een ook veelvuldig gebruikte gigantische hijskraan. Voor mij staat het vast dat de schade door het heien is veroorzaakt. Het zijn toch vrij oude huizen, en als je dan zeventien meter lange heipalen de grond in gaat slaan... Het is ook hoogst curieus dat de gemeente toestemming geeft om te heien in zo'n kwetsbare omgeving als de P.C. Hooftstraat." Bij aannemingsmaatschappij Deko, bouwer en tot vorig jaar ook eigenaar van het pand, weet men, op wat scheurtjes na, niets van een schade aan de omliggende huizen. Ook klachten van bewoners zijn er niet bekend. Rien's reactie hierop: "Wat vreemd. Er is toch over gecorrespondeerd."

Er bestaat duidelijk een discrepantie tussen de middenstand en de bewoners. Zeker wat het winkelen zelf betreft. Willem en Anke bijvoorbeeld, hoewel niet bepaald armlastig, doen hun inkopen nooit in hun eigen straat. "Je betaalt minstens tweehonderd gulden extra alleen maar voor de merknaam," zegt Willem. "Dan koop ik mijn jasjes liever ergens anders, die zijn net zo goed. Alleen zit er dan niet zo'n duur label in." Anke voegt eraan toe: "Ook onze burens, ik weet dat die nooit in de straat winkelen. We vinden het allemaal een onbruikbare straat. Behalve de Albert Heijn dan, die is wel handig, maar verder, je kleren koop je niet in de straat." Dat geldt ook voor Rien: "Het heeft gewoon te maken met smaak. Het is niet het soort kleding dat ik zelf mooi vind. Ik vind het hier de laatste jaren erg achteruit gegaan. Het wordt steeds meer Dynasty. Steeds meer dat opzichtige."

TOEGEKNEPEN DIJEN

Niet alleen qua winkels, ook qua woningen wordt het steeds meer Dynasty. Amsterdam-Zuid, speciaal de Concertgebouwuurt, is bij de nouveau riche zeer in trek. Door de grote vraag en het kleine aanbod is een half miljoen voor een benedenhuis geen uitzondering meer. Willem en Anke hebben hun etage twintig jaar geleden gekocht voor dertigduizend gulden. Nu schatten ze de waarde op anderhalve tot twee ton. Het laatste huis in de P.C. Hooftstraat, tegen het Vondelpark aan, dat vroeger een tehuis voor ouden van dagen was, wordt verbouwd tot appartementen, volgens de geruchten te koop vanaf vier ton. Een bedrag waarvoor je elders makkelijk een riant huis kunt kopen. Dat mensen er toch zoveel geld voor willen neertellen komt door de status die een woning in de P.C. Hooftstraat met zich mee brengt. En die duur

betaalde status is nu eenmaal onontbeerlijk als je je écht tot de elite wilt rekenen.

"Wij wonen hier echt geweldig," zegt Willem, terwijl we vanaf het achterbalkon genieten van het pittoreske uitzicht op de Van Eeghenlaan.

"'s Avonds kan ik mezelf horen ademen, zowel voor als achter. Dat is echt fantastisch, die rust." De stilte en het vele groen maken het inderdaad haast onvoorstelbaar dat je je hier in het centrum van een wereldstad bevindt. Maar dit is dan ook het korte gedeelte van de P.C. Hooftstraat, dat vrij is van middenstand.

Wie ook in de P.C. Hooftstraat zit, niet helemáál misplaatst, is Schoevers, het Opleidingsinstituut voor secretaresses. Willem, die er tegenover woont, ziet de meisjes regelmatig lopen: "Die zie je dan zo met toegeknepen dijen op de hoek van de straat: "Oóóó kijk! Ron Brandsteder!"